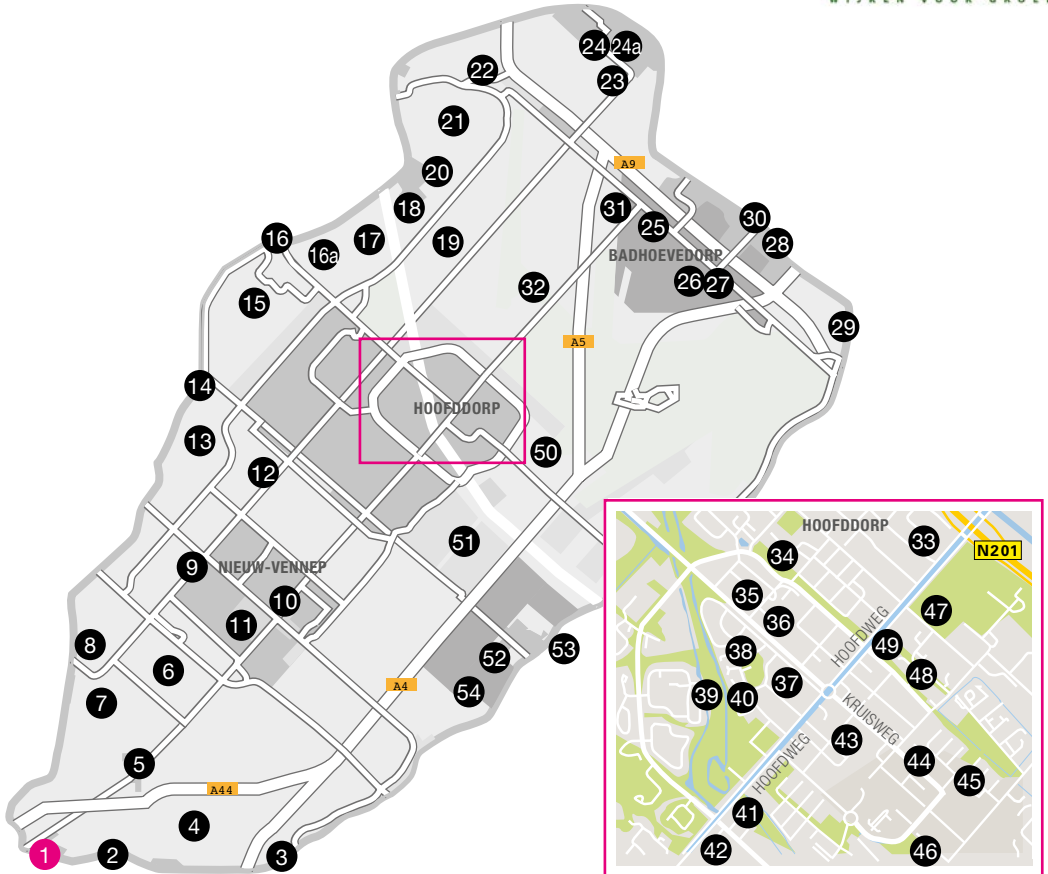

Oudste en dikste bomen in de Haarlemmermeer

14

De lengte bedraagt ongeveer 80 kilometer. U kunt hem per fiets of auto volgen.
Als de autoroute afwijkt van de fietsroute wordt dat apart vermeld.

'Bomen om bij weg te dromen' is een serie fiets- en wandelroutes (evt. autoroute) langs bijzondere en monumentale bomen in de Haarlemmermeer

U wandelt, fietst of rijdt er met de auto vaak ongemerkt voorbij. Bomen die meestal al meer dan een eeuw figureren in de ontwikkeling van de Haarlemmermeer. Een aantal heeft de ontstaansgeschiedenis tot op heden meegemaakt en de oudste bomen - de essen bij de Eendenkooi in Vijfhuizen - hebben enkele eeuwen over het Haarlemmer Meer uitgekeken! Bomen die onze polder een groen gezicht geven, ons van zuurstof voorzien en van fijnstof verlossen. Velen zijn zo mooi en/of indrukwekkend, dat je er gemakkelijk bij wegdroomt. Er zijn veertien routes beschikbaar in ALLE delen van de Haarlemmermeer. Kijk voor een overzicht op www.stichtingmeergroen.nl

Deze tocht leidt u door de hele polder en langs de mooiste exemplaren die de tijd hebben weten te weerstaan. Als u de hele route volgt, komt u langs circa 100!! soorten. We hebben wel een paar keuzes moeten maken. Soms was een boom net niet de dikste maar wel heel erg mooi; daarom vindt u af en toe meerdere exemplaren van dezelfde soort. Ook hebben we grenzen moeten stellen aan op te nemen soorten en rassen. Het aantal buitenlandse of gekweekte rassen is namelijk oneindig. We zijn daarin pragmatisch geweest op 3 manieren. We moesten de soort zelf kunnen herkennen. We moesten hem gedurende onze omzwervingen hebben kunnen vinden. Hij moest een beetje in een haalbare route in te passen zijn.

U kunt deze route zelf in verschillende onderdelen opknippen. U kunt alle bomen vanaf de weg goed bekijken en fotograferen. Als het gaat om een boom op privéterrein, stoort u dan alstublieft de bewoners niet. Zij hebben toegestemd om hun bomen in de route op te laten nemen om u er (ook) van te laten genieten, maar onder voorwaarde dat ze niet gestoord willen worden.

Veel plezier!

De route begint in het uiterste zuiden van de polder bij het gemaal Leeghwater in Buitenkaag. Hier vindt u de oudste en dikste beuk en oudste taxus van de polder.

1 De Leeghwater was het eerste gemaal dat in 1845 gebouwd werd op een deel van wat toen het Kaageiland was. Het was een proefgemaal om de nieuwe stoomtechniek te testen. Kaageiland behoorde bij Zuid-Holland en de ringvaart zou er om technische redenen dwars door heen gegraven worden. Een flink deel van het eiland zou dus overgaan naar Noord-Holland. Als compensatie mocht Zuid-Holland (en de gemeente Kaag) het veen van het ingepolderde stuk land winnen. Door die afgraving is er nauwelijks verschil in landgebruik te zien in Buitenkaag in tegenstelling tot andere,

oude stukken land zoals bij Vijfhuizen, Zwaanshoek, Rijsenhout en Lisserbroek. Het besluit tot droogmalen van de polder is genomen door koning Willem 1. Zijn zoon Willem II volbracht dit prestigeproject. Zijn echtgenote, koningin Anna Paulowna, volgde het project van nabij. Zij had een eigen zitje onder een rode beuk in de tuin van het gemaal.

Deze beuk staat er nu nog. Het is de oudste en dikste van de polder met een omtrek van ruim 5 meter. In de tuin staat ook de oudste taxus of venijnboom van de polder met een enkele stam van 2,5 meter omtrek. Op de foto op de vorige pagina is de beuk minstens 80 jaar oud. De foto stond in het blad De ingenieur van 1934. Trek hier 80 jaar van af en je komt op een plantjaar omstreeks 1854. Daarmee wordt de leeftijd van de boom 180/190 jaar oud. Droom eens weg bij wat hij allemaal heeft meegemaakt...

Het Leeghwater-terrein kan alleen tijdens open dagen bezocht worden. (zie www.rijnland.net). De beuk en de taxus zijn vanaf de Hoofdweg-oost en van de ringdijk goed zichtbaar.

We gaan 2 kilometer naar het oosten over de Huigsloterdijk tot nummer 328.

2 Deze boerderij is vanaf 1860 nog steeds in beheer bij dezelfde familie. In 1914 hebben ze een nieuwe boerderij gebouwd. De bomen rond deze boerderij dateren van deze tweede periode. De leilindes zijn volgens de monumentale bomenlijst van de gemeente van 1920. Wij denken dat ze ouder zijn, gezien het feit dat ze de dikste zomerlindes uit de hele

polder zijn. Onze schatting is dat ze uit 1860 dateren en dus meer dan 160 jaar oud zijn; de oudste in de polder.

Vervolg uw weg 3.5 kilometer over de Huigsloterdijk tot de tweede boerderij na de tunnel onder de A4 door, Huigsloterdijk 88.

3 Deze boerderij uit 1900 is omzoomd met tientallen paardenkastanjes (witte kaarsvormige bloemen). Naar verluidt zijn zij allen uit kastanjes opgekweekt in dat jaar en zijn ze 114 jaar oud. Er is een groot verschil tussen de omvang van de bomen. De dikste exemplaren staan niet langs de oprijlaan maar in een bosvak tussen de boerderij en de bijgebouwde bungalow. De dikste is ruim 4.5 meter en is daarmee ook de dikste in de polder.

We gaan 2 kilometer terug naar de plek waar een heel smal landbouw-weggetje begint, de Kaagweg. Die volgen we 1.5 kilometer tot nummer 69.

4 Op het erf staat aan de weg een mooie grote linde. Nog bijzonderder is het dwergtreurbeukje voor het huis. Dit boompje is in 1905 geplant op een ander plek en in 1925 naar hier overgezet. Dit boompje is dus ruim 110 jaar oud en heeft een stamomvang van slechts 1 meter. Normale beuken zouden rond de 3 meter zijn geweest.

Rijdt terug naar de kruising Kaagweg/Huigsloterdijk, sla linksaf (u gaat dus iets terug in de route) en ga na 1 kilometer rechts de Dr. Heijelaan op. U rijdt nu richting Abbenes.

Abbenes was tot de drooglegging een eiland. Dat is aan het verkavelingspatroon van de velden om het dorp goed te zien (zie de rode lijnen op luchtfoto van Google Maps) Ook de Boerenbuurt-polder (onder de A44) in de provincie Zuid-Holland werd door de ringvaart doorsneden. Dit is goed te zien aan de verkavelingspatronen. Ter compensatie van het verloren Zuid-Hollandse land, mocht het veen afgegraven en verkocht worden, net als bij Kaageiland.

De Dr. Heijelaan gaat over de A44 heen. Vlak daarna ligt een begraafplaats die zeker een bezoekje waard is. Daar ligt dr. Heije begraven. U vindt er onder meer 12 monumentale zomerlindes (1868).

Voor meer informatie over deze markante persoon verwijzen wij naar de bomenroute 'Kerkhoven en begraafplaatsen' (www.stichtingmeergroen.nl).

In het dorp/op het eiland hebben wij geen bomen van voor 1852 kunnen ontdekken.

5 Rijdt door naar de Hoofdvaart, sla rechtsaf en daar vindt u bij Hoofdweg-oost 1710 de dikste, gewone platanen van de polder. Er staan er 4 op het plein waar vroeger de school stond. De platanen dateren uit 1923. De dikste meet 2.7 meter in omtrek.

We gaan nu naar de Olmenhorst aan de Lisserweg 481. Volg de Hoofdvaart 1 kilometer tot de rotonde met de Lisserweg en sla daar links af. De Olmenhorst ligt 1.5 kilometer verder.

Op de Olmenhorst is veel te doen en te zien. Er is een landgoedwinkel met horeca en een bezoekersprogramma. (zie www.olmenhorst.nl). Voor meer informatie over de fruitbomen verwijzen we naar de bomenroute 'Fruitroute'.

6 De olmen (iepen) van de Olmenhorst zijn waarschijnlijk allemaal gesneuveld door de iepenziekte. De oprijlaan van de Olmenhorst bestaat uit 28 lindes. De dikste, gewone linde van de polder staat hiertussen en meet 2.5 meter. Aan het einde van de oprijlaan voor een groot houten huis in Zaanse stijl staat een van de mooiste paardenkastanjes. Deze boom met witte kaarsvormige bloemen meet ruim 4 meter in omtrek. De meeste bomen en het huis dateren van 1907.

Blijf de Lisserweg volgen. 150 meter voorbij de Olmenhorst begint een leuk weggetje, het Turfspoor.

Deze weg is zeer bochtig en is onderdeel van het 'oude land'. Links van de weg ligt grootschalig, Haarlemmermeers akkerland en rechts ziet u het kleinschalig landschap, net als buiten de Haarlemmermeerpolder. De grond bestaat hier, zoals de naam van de weg ook zegt, uit veen of turf. Langs de hele lengte van het Turfspoor staan goed onderhouden knotwilgen.

7 Op Turfspoor 78a staan (achter het huis; dus svp vanaf de weg bekijken en niet het erf op) 2 oude essen. Nergens op het oude land van Turfspoor en Lisserbroek hebben we bomen kunnen vinden die van vòòr de drooglegging dateren. Maar een van deze 2 essen, met een omvang van 3.6 meter, zou wel eens ouder dan de polder kunnen zijn gezien zijn omvang. Ter vergelijk: De essen in de eendenkooi van Vijfhuizen zijn 320 jaar oud en meet 4.5 meter in omvang.

We rijden het Turfspoor uit terug naar de Lisserweg tot aan de kruising met de Narcissenstraat. Daar maken we een uitstapje naar een oude wilg op het Oude Schoolplein (eerste afslag rechts van de Narcissenstraat).

8 Op dit oude schoolplein staat een oude, gekandelaberde (top afgezaagd) tweestammige wilg. Deze wilg is circa 90 jaar oud en heeft de respectabele omvang van ruim 6.5 meter bereikt. Daar moet wel bijgezegd worden dat dit deels komt door de tweestammigheid. Het meten van de stamomvang doe je namelijk op borsthoogte. (zie foto hiernaast).

Ga terug naar de Lisserweg, sla linksaf (u gaat terug waar u vandaan kwam), ga bij de rotonde links de IJweg op. Vanaf de rotonde is het 3 kilometer naar de volgende stop, IJweg 1588.

9 Deze boerderij stamt uit 1864. Voor de boerderij staat een van de 2 dikste esdoorns van de polder (2.81m omvang); de andere staat in Badhoevedorp. We kunnen veilig stellen dat de boom in 1864 als 10 jarige is geplant en dus 160 jaar oud is. Voor het huis ziet u ook een es van 2.5 meter. Deze zal even oud zijn.

We gaan terug naar de Venneperweg en slaan die links in naar het centrum van Nieuw-Vennep tot over de Hoofdvaart/Hoofdweg. Daar ziet u de Witte kerk met de ingang van de pastorie ernaast aan de Venneperweg.

10 In de tuin van de pastorie zijn enkele bijzondere bomen bewaard gebleven. We komen hier voor de oosterse plataan.

Gekandelaberde tweestammige wilg

Geniet u van de majestueuze kroon vanaf de weg en ga alstublieft niet het erf/de tuin in; dit is privéterrein. Deze boom is geplant in 1860 (en die was toen al 10/ 20 jaar oud) en meet bijna 4.5 meter in omtrek. Het is de dikste van de 5-6 oosterse platanen in de polder. Verreweg de meest platanen in de polder zijn gewone platanen; een kruising van de oosterse en de westerse plataan. Op de oprijlaan en in de tuin staan ook een rode beuk van 150 jaar oud (omvang ruim 2.5m) en vier esdoorns van een jaar of 100 oud (omtrek bijna 2m).

We gaan terug naar de Hoofdweg-west. Met auto kunt u de eerste brug over de Hoofdvaart nemen (na 150 meter) en met de fiets is er na 450 meter ook een fietsers/voetgangersbrug. Rijdt door tot Hoofdweg-west 1223.

11 In de tuin van dit huis staat een van de grootste treuressen van de polder met een omvang van 2 meter. De boom is zeker 100 jaar oud, maar de precieze leeftijd is niet bekend. Treuressen zijn net als treurbeuken en treurberken een kweekvariant van de gewone soorten.

12 Op het erf van deze leegstaande boerderij De Knap treffen we de dikste boom van alle soorten in de polder aan. Dit is de wilg die aan het begin van de oprit staat. Deze boom heeft 4 enorme boomdikke armen. Doordat de 'zijstammen' op lage hoogte groeien, is de meting op borsthoogte iets gekleurd met maar liefst 9 - 9.5 meter omvang. Het is een bijzonder indrukwekkend exemplaar. De boerderij stamt uit 1876. Daarmee zou de wilg 140-150 jaar oud kunnen zijn. Op het erf staan nog meer indrukwekkende bomen. Twee kastanjes van bijna 4 en ruim 3 meter omvang, die zeker ook 140-150 jaar oud zijn. Verderop op het erf staan nog twee uit de kluiten gegroeide wilgen met rechtopgaande stammen met een omvang van ruim 5 en bijna 4 meter.

De fietsers kunnen aan de Hoofdvaart-west blijven en Nieuw-Vennep noordwaarts uitrijden onder de Calatravabrug de Harp door en over de Citer tot aan de Bennebroekerweg (circa 4 kilometer) en slaan linksaf.

Auto's volgen de Hoofdweg-oost en gaan bij de Bennebroekerweg linksaf. Rijdt door tot de kruising met de IJweg (2 km). Sla daar linksaf en rijdt door tot de eerste boerderij na tuincentrum Groenrijk (400 meter van de kruising).

We gaan 400 meter terug naar de Bennebroekerweg en volgen die over het viaduct over de N205/ Driemereweg tot de rotonde aan de entree van Zwaanshoek. Op de rotonde gaan we links de Spieringweg op en stoppen bij nummer 1131.

13 Bij dit huis staat de dikste, grove den die we gevonden hebben in de polder. Hij is ruim 2.5 meter in omtrek en geplant in 1949. Terwijl u over de Spieringweg rijdt vanaf Zwaanshoek kunt u zien dat de linkerkant van de weg nieuw land is met grote landbouwpercelen, en de

rechterkant vooral oud land met kleine percelen met gras. Onder het gras en de tuinbouwbedrijven ligt het oude land met veen als grondsoort.

We rijden de Spieringweg af die met een knik naar de ringvaardijk toebuigt. Op de dijk slaan we rechtsaf. Na ongeveer 1.2 kilometer komen we bij tuincentrum Global Garden op Hillegommerdijk 554.

14 Bij Global Garden kunt u een bijzondere eikensoort zien, de kurkeik. De boom is meegenomen vanuit Italië. De kurkeik komt van natuur voor in Zuid-Europa en Noord-Afrika. Deze groenblijvende eik wordt aangeplant als sierboom in parken en tuinen. In Spanje en Portugal wordt hij vooral gekweekt voor de kurk. De schors is erg ruw en bevat dikke richels. Dat is bleekbruine of bleekgrijze kurk. Deze kan na 8 à 10 jaar geoogst worden van de stam. Het pellen moet heel voorzichtig gebeuren anders loopt men het risico dat het onderliggende weefsel beschadigt, en de boom sterft. Naar zeggen van de eigenaar is deze boom zo'n 200 jaar oud. Het is een meerstammig exemplaar. De dikste stam meet 83 centimeter.

We volgen de Hillegommerdijk tot de afslag Zwaanshoek, slaan rechtsaf en nemen na 100 meter de eerste afslag

links. Dat is de Hanepoel die ongeveer 1.5 kilometer lang is en uitkomt op de Bennebroekerdijk. Er staan geen bijzondere bomen langs deze weg, maar het is leuk om te rijden omdat u dan weer op de grens rijdt van het nieuwe land rechts en het oude land links. Deze strook van 100 meter oud land werd gebruik om de ringvaart in uit te graven. Vroeger liep de Hanepoel nog door en ging over in de Oude Veldweg. Onze volgende stop lag aan die weg. Nu moeten we 300 meter over de Hillegommerdijk rijden voor we afslaan naar de boerderij die schijnbaar midden in het land ligt.

15 Ga alstublieft niet het erf op!! De boerderij dateert van vlak na de inpoldering. Voor de boerderij staat de dikste linde van de polder van 3 meter omtrek. Links voor het erf staat een rij zomereiken die ooit langs de Oude Veldweg stond. Een aantal is niet in goede conditie. De dikste eik van bijna 3.5 meter is bijna de dikste van de polder. Mogelijk dateert deze nog van voor de drooglegging. Gezien zijn omvang in verhouding met andere eiken in de polder zou hij 160-200 jaar oud kunnen zijn.

Vervolg uw weg over de Hillegommerdijk richting Cruquius. Fietsers kunnen 1.5 kilometer langs het water rijden tot aan gemaal Cruquius/Theehuis Cruquius.

Auto's moeten vanwege een afgesloten doorgang een omweg maken door de meubelboulevard Cruquius en naar de dijk teruggaan via de N201.

Het gezichtsverlies door de Belgische onafhankelijkheid in 1830 en twee gevaarlijke stormen in 1834 en 1836 deden koning Willem I in 1837 besluiten tot het instellen van een staatscommissie

voor het droogmaken van het Haarlemmer Meer. De droogmaking op stoomkracht werd een prestigeproject dat Nederland het industriële tijdperk inloodde. Men had uitgerekend dat er drie stoomgemalen nodig waren om het meer leeg te malen. In 1840 werd de eerste zode gestoken voor de 63 kilometer lange ringvaart en ringdijk. Nog voordat het meer was omsloten, startte in 1845 de bouw van gemaal De Leeghwater, dat als prototype diende voor de twee andere gemalen. De bouw van De Lijnden en De Cruquius startte in 1847 en was in 1849 voltooid. Na drie jaar en 3 maanden was 800 miljoen kubieke meter water opgepompt. In tegenstelling tot De Lijnden en De Leeghwater is De Cruquius later niet gemoderniseerd. Het gemaal deed geen actieve dienst meer sinds 1912 en werd in 1932 definitief stilgelegd. De andere twee gemalen konden vanaf die tijd ook zonder De Cruquius de polder drooghouden.

Oorspronkelijk was het huidige Theehuis de woning van de opzichter van het gemaal. In 1932 werd het gemaal ingericht als museum van industriële geschiedenis.

16 Rond het Theehuis staan imposante bomen en struiken die omstreeks 1849 en later geplant zijn. Ze zijn zo goed beheerd dat ze de tand des tijds overleefd hebben. Er staan drie recordhoudende soorten:

- * Aan beide zijden vlak naast het Theehuis staan 2 indrukwekkende zomereiken. Een van ruim 3 meter en een van bijna 3 meter dik. Die zijn ongetwijfeld van rond 1849.
- * Voor het Theehuis staan hulst- en taxusstruiken. Deze groeien niet zo hard als eiken, maar zijn mogelijk ook van dezelfde leeftijd. De dikste hulst is 1 meter en de dikste taxus is 1.5 meter in omtrek.
- * Een nog minder snel groeiende plant is de buxus. Tussen het Theehuis en

het gemaal/museum staat een groep buxussen die de moeite waard is om nader te bekijken. De dikste meet maar 50 cm maar is ruim 150 jaar oud. Een van de buxusstruiken is enkele tientallen jaren geleden doodgegaan. De groengroep van het museum heeft toen een huzarenstukje uitgehaald door een 120 jaar oude buxus van elders hier te planten, en hij staat er nog steeds florissant bij. Er staat een bord bij. 'Wat liefde en aandacht al niet vermag!'

Aan de oprijlaan naar de parkeerplaats onder aan de dijk staat een rij mooie essen, waarvan de eerste het meest licht krijgt. Die is dan ook het dikste (2.5m).

Loop terug naar de Ringvaart. Links zien we het begin van het Spaarne die doorloopt tot in Haarlem en het Noordzeekanaal. U kunt via het pontje (afvaart bij theehuis) of de fietsbrug een meter of 400 verder, een mooie fiets- of wandeltocht maken langs het Spaarne. Rechts ziet u 2 opvallende woontorens. Achter de woontorens om is een klein weggetje. Als we die volgen komen we achter langs de woontorens bij een groentetuincomplex. Daar valt de zanderige bodem op. Dat is voor de Haarlemmermeer vrij bijzonder, want daar is voornamelijk zeeleik.

Mogelijk is dit een restant van een oude strandwal zoals we die in Heemstede en Haarlem nog vinden.

16 A Tussen alle eiken langs dit weggetje staat een fors uit de kluiten gewassen es. Deze is op borsthoogte 2.8 meter in omvang; op 50 centimeter hoogte is deze boom maar liefst 4 meter! Het zand is mogelijk de verklaring voor het grote aantal eiken dat we langs dit weggetje aantreffen. Het zijn er wel twintig van allerlei leeftijden. Onze grootste verrassing was de laatste eik, die net na een hek (over het weggetje) van manege Cruquiushoeve staat. Deze indrukwekkende boom is ruim 3.5 meter in omtrek en daarmee de dikste zomereik van de polder. Deze boom is mogelijk zo dik geworden door de gunstige groeiomstandigheden en vruchtbare bodem vlak na de drooglegging. Op een topografische kaart van 1869 is te zien, dat het oude land waar het gemaal op werd gebouwd, door liep tot de parkeerplaats achter het Theehuis en verder de Veldweg oost- en westwaarts volgde langs de bunkers bij Cruquius en richting het huidige golfterreinen. Indien het hek bij deze boom open is, kunt u het erf van manege Cruquiushoeve op. Op het erf zelf staan nog 2 eiken en kastanjes van circa 3 meter omtrek. Deze kunnen ook van de stichting van deze hoeve (1854) dateren. De hoeve zelf is cultuurhistorisch interessant en een rijksmonument. De hoeve is gebouwd door de Heemstedse familie Crommelin, die zich op de rensport en de paardenfokkerij had gericht, en op melkvee. De koeien uit de ronde stal leverden tbc- vrije melk aan ziekenhuizen in de omgeving. De manege is nog steeds in de oorspronkelijke, blauwe Crommelin-kleuren geschilderd. De manege maakt deel uit van SEIN, een stichting gericht op epilepsie, maar ook andere klanten worden geaccepteerd.

Ga terug naar de Cruquiusdijk aan de Ringvaart. Fietzers: We gaan terug naar de Spieringweg. Fiets over de dijk richting Vijfhuizen en neem na circa 800 meter het fietspad midden door het golfterrein. Sla linksaf de Spieringweg op en ga na 800 meter rechts de inrit op naar de Groene Weelde van Recreatieschap Spaarnwoude.

Auto's: We maken een kleine omweg terug naar de N201 en dan bij het eerste verkeerslicht gaat u naar links, de Spieringweg. Rijdt circa 1.5 kilometer door tot de tweede ingang van de Groene Weelde van Recreatieschap Spaarnwoude.

17 Deze inrit leidt naar een parkeerplaats. De Groene Weelde (250 ha) is aangelegd voor de Floriade van 2002. Het gebied is dus niet zo oud. Maar er is wel iets leuks te ontdekken. Als curiositeit zijn in de Groene Weelde een 20/30-tal mammoetbomen (Sequoia's) geplant. Dat zijn ook meteen de dikste exemplaren van deze soort in onze polder. Drie exemplaren staan op 100 meter van het parkeerplaatsje recht naar het zuiden. De bomen zijn op 20-jarige leeftijd geplant rond 1995 en zijn nu dus 30- 40 jaar oud. Deze bomen zijn beroemd om het feit, dat ze 1000-3000 jaar oud kunnen worden. Dat duurt dus nog even. Naast hun leeftijdspotentie hebben ze nog een andere leuke bijzonderheid, hun schors. We verklappen niet wat het is! Ga maar kijken en voelen. Geef een flinke dreun met uw hoofd of hand tegen de schors en u ervaart wat het is!

Als we de uitrit van de parkeerplaats verlaten, vervolgen we de Spieringweg naar rechts. Na 200 meter steken we de Geniedijk over en zien links Fort Vijfhuizen/Kunstfort en rechts de

inrit van het oude station Vijfhuizen. Voor de inrit staat de Wilhelminaboom. Nog 700 meter verder is rechts het centropark van Vijfhuizen.

18 In dit park staan verschillende monumentale bomen waarvan de dikste moseik van de polder ons doel is. Deze moseik staat in het park tegenover Vijfhuizerweg nummer 919. Deze boom is ruim 100 jaar oud en meet ruim 2,5 meter in omtrek. Deze eikensoort heeft glanzende bladeren die groter zijn dan die van de inheemse eiken. De eikels van deze moseik, ook wel Turkse eik genoemd, groeien in een eikendopje, dat bezet is met dikke 'haren'. Hierdoor ziet het eikendopje er uit als een bontmuts die met mos begroeid is. In hetzelfde park staat naast de moseik ook de dikste Japanse kers, waarschijnlijk ook 100 jaar oud. Verder in het park staan een paar mooie even oude kastanjes, een zomerlinde, een zomereik en een beuk.

Voor de liefhebbers van beuken maken we uitstapje naar de IJweg (2 kilometer). Volg de Vijfhuizerweg over de N205/Driemereweg en sla rechtsaf de IJweg in. Stop bij de eerste boerderij rechts, nummer 789.

19 Deze boerderij dateert uit 1870 en heeft een aantal monumentale bomen. Voor de boerderij staat een monumentale beuk die bijna 4 meter omtrek meet en ongetwijfeld in 1870 geplant is.

We gaan weer terug naar het parkje aan de Spieringweg en slaan daar rechtsaf. Aan het einde gaan we rechts de Kromme Spieringweg op. Na 700 meter komt u bij de ingang van Eendenkooi Stokman. U mag niet op het terrein, behalve als u een afspraak heeft voor een bezoek. Vanwege het vangstseizoen kunt u alleen in de periode half april tot eind mei de eendenkooi bezoeken. (zie www.landschapnoordholland.nl/gebied/eendenkooi-stokman). Als u 300 meter doorrijdt, kunt u in de bocht van de Spieringweg op 100 meter van de eendenkooi komen.

De Kromme Spieringweg doet zijn naam eer aan. In de Haarlemmermeer met al zijn rechte wegen, komt u hier een echte bocht tegen. Dat duidt op iets bijzonders. De Haarlemmermeer is in 1852 drooggelegd en de oudste bomen zouden dus 160-180 jaar oud moeten zijn. Maar de ingenieurs die de polder drooglegden, volgden niet de grillige oever van het meer. Zij polderden een aantal oevers, eilandjes en ook schiereilanden in. Wel zo makkelijk om een ringvaart in uit te graven. Een van de plekken waar een schiereiland mee werd ingepolderd was hier. Op dat schiereiland lag vanaf 1701 een eendenkooi. Ook bijzonder is dat die eendenkooi sinds 1757 in beheer is van de familie Stokman.

20 Om de eendenkooi staat een hakhoutessenbos. Dat bos dient voor luwte op de kooikerplas. Deze essen zijn 320 jaar oud en daarmee de oudste, authentieke bomen in onze polder!! Het zijn er een heleboel in een ring om de kooi heen. Bijna allemaal worden ze al ruim 300 jaar op kniehoogte afgezaagd en daardoor is het kernhout weggerot. Het levende hout en schors zijn door blijven groeien waardoor er een soort losse boomcirkels ontstaan

zijn. De samenhang is meestal nog wel te zien. Bij de ingang van de kooi staat 1 exemplaar, dat één keer op 3-4 meter hoogte is 'geknot'. Deze had in 2012 een stamomvang van 4,5 meter. Een bezoek aan dit gebied is zeer de moeite waard, niet alleen vanwege de bomen maar ook om de andere natuurlijke rijkdommen en de traditie van het kooikersbedrijf. Merk ook op dat het landschap om de Spieringweg anders is dan elders in de polder en zeker in het poldertje om de kooi heen. Waar de rest van de polder akkerbouwgrond met klei of zandige klei heeft, ligt in dit stuk 'oude' land nog steeds een veenlaag. Op veen met kleine, grillige velden is grasland met veeteelt het landgebruik.

Vervolg de Kromme Spieringweg voor 600 meter tot aan de boerderij op nummer 289.

21 Voor de boerderij staat een prachtige Amerikaanse eik van ruim 3,5 meter omtrek uit 1903. Amerikaanse eiken hebben als kenmerk dat ze breed uitgroeien. Deze boom heeft dat kenmerk in bijzondere mate. Waar dat toe uitnodigt, is goed te zien. Aan 4- 5 boomdikke, horizontale zijtakken hangen verschillende schommels. Deze boom voldoet aan het beeld van de ideale speelboom voor groot en klein. Daarvoor is hij al eens op televisie geweest.

We volgen de Kromme Spieringweg tot aan de N205/Driemereweg. Door de N205 is een deel van de Kromme Spieringweg geïsoleerd tussen wegen komen te liggen. We komen daar door na de kruising met de N205 op de rotonde 200 meter verder linksaf te slaan. De geïsoleerd liggende boerderij De Eersteling ligt nog 200 meter verder.

22 De bedrijfsgebouwen van deze boerderij zijn nieuw, maar een aantal bomen niet. De bewoners hebben generaties lang goed voor hun bomen gezorgd. Deze boerderij heet De Eersteling. Dit was een van de eerste boerderijen die in de polder gebouwd werden. Bij de boerderijen werden altijd symbolisch een paar bomen geplant. De mooiste van het hele erf is de oudste, rode beuk in de polder. U kunt hem vanaf de weg bewonderen. Ruim 170 jaar oud (geplant als 10-20 jarige in 1852 of 1853). Deze heeft een stamomvang van meer dan 5 meter bereikt. Naast de beuk staat een indrukwekkende kastanje van ruim 3 meter omvang die even oud zou kunnen zijn. Verder staan op en rond het erf een groot aantal esdoorns, kastanjes en een zomereik. Deze zijn ongeveer 80 jaar oud en ongeveer 2 meter in omvang.

We gaan 200 meter terug naar de rotonde en slaan daar linksaf de Schipholweg op. Deze volgen we 1.5 kilometer tot de afslag Zwanenburg. Ga links de IJweg op en rijdt 1.5 kilometer door naar Zwanenburg-dorp. We volgen de hoofdweg, (Dennenlaan) die eerste links afbuigt en daarna twee keer rechts. De vierde zijweg aan de linkerkant (na 550 m) is de Cederlaan.

23 Naast Cederlaan nummer 30 staat de dikste, rode berk van de polder met een omvang van ruim 1.5 meter. Berken worden gewoonlijk niet ouder dan een jaar of 40. Deze boom is waarschijnlijk 60 jaar oud. Het leuke van de rode berk is, dat de Latijnse naam *Betulus nigra* is; dat betekent zwarte berk. Verder onderscheidt hij zich met een zeer schilferende bast.

Aan het einde van de Cederlaan gaan we rechts en meteen links de Plantsoenlaan. De eerst zijweg rechts is de Lindenlaan. Dit is een mooie, oude laan met allerlei bomen.

24 Op nummer 31 staat de dikste sierprunus die we gevonden hebben. Hij is zeker 1.8 meter in omtrek en naar schatting een jaar of 80 oud.

Vervolg de Lindelaan 400 meter zuidwaarts tot de T- splitsing met de Plantsoenlaan. Daar slaan we linksaf tot de T-splitsing met de Kerkhoflaan. Als we daar linksaf slaan, komen we in het Wandelbos Zwanenburg.

24 A In het verlengde van de Kerkhoflaan ligt een wandelpad langs het water tegenover het kerkhof. We lopen langs het water. Vlak voor het voetgangersbruggetje staat een van de meest unieke bomen van Zwanenburg, een moerascipres. We hebben een 20-tal moerascipressen in de polder gevonden: 1 in Badhoevedorp, 2 in het Wandelbos Hoofddorp, 6 in Hoofddorp Toolenburg en 12 in de Japanse tuin in het Haarlemmermeerse Bos. De moerascipres is een naaldboom die in de winter zijn naalden verliest, net als de watercipres. De moerascipres komt oorspronkelijk uit Amerika en komt voor in moerassen die soms maanden onder water staan, zoals The Everglades. De boom heeft

voor deze ongemakkelijke situatie een elegante oplossing gevonden. Hij maakt 'kniewortels'.

Dat zijn wortels die soms 1.5 meter hoog boven het water uitsteken. Hiermee staat hij goed verankerd in de bodem en kan hij lucht ademen. Dit exemplaar in Zwanenburg heeft van alle moerascipressen in onze polder de mooiste kniewortels. Ze zijn wel 30-40 cm hoog en staan overal langs de waterkant. Als deze boom lager in of bij het water had gestaan, waren de kniewortels vele malen hoger geweest

Ook is deze boom met zijn 2.5 meter omtrek de dikste moerascipres in de polder. Hoe het kan dat hij dikker is dan de 100-jarige bomen uit het Wandelbos in Hoofddorp is onduidelijk. Mogelijk is de grond van het Zwanenburg park vruchtbaarder. Als we het voetgangersbruggetje overgaan en dan over de parkeerplaats doorlopen door het park richting de Troelstralaan, staan in de bosrand tussen het grasveld en de Troelstralaan 2 indrukwekkende Hollandse iepen. De dikste heeft een omtrek van 3.15 meter. Deze bomen moeten ouder zijn dan het park zelf (ca 80-100 jaar). Oude iepen zijn zeldzaam in Nederland door de 3 golven van iepenziekte sinds 1918, die elk 90-95 procent van het iepenbestand hebben

geveld. Deze bomen moeten dus wel een behoorlijke ziekteresistentie hebben, waarmee ze ook wetenschappelijk van waarde zijn.

Er zijn nog veel meer bijzonder bomen in Zwanenburg, maar ze zijn net allemaal iets minder dik dan de dikste elders in de polder. Wilt u de bomen toch bekijken, dan kunt u een ommetje in Zwanenburg maken. Nu gaan we terug naar de Schipholweg en volgen deze 3.5 kilometer oostwaarts richting Badhoevedorp tot Schipholweg 569.

25 Bij deze boerderij staan 6 zomerlindes waarvan de dikste bijna 3 meter in omtrek is. Daarmee is hij een van de dikste en daarmee ook oudste van de polder. De precieze leeftijd van deze boom is niet bekend, maar uit vergelijkingen met andere zomerlindes waarvan de leeftijd wel bekend is, moet deze zeker 120 jaar zijn en mogelijk wel 150.

We gaan nu Badhoevedorp in waar een groot aantal interessante bomen te vinden is, speciaal in en rond de Rijstvogelstraat. De makkelijkste manier om in de Rijstvogelstraat te komen is via de PA Verkuyllaan. Volg de Schipholweg tot de eerste kruising links na de Sloterweg (1.8 km).

Neem onmiddellijk de eerste weg rechts (na 100 m) en dan meteen de eerste links (na 50 m). Dat is de Plesmanlaan die onder de A9 door overgaat in de Rijstvogelstraat. Na 550 meter over de Plesmanlaan/Rijstvogelstraat ziet u links en rechts een park en een vijver.

26 Linksaf in het Snijdersplantsoen staat een aantal hele mooie winterlindes. Het zijn bijna de enige winterlindes in de polder. Meestal zie je zomerlindes (grootbladige lindes met gekarteld blad) of gewone lindes (een kruising tussen zomerlindes en winterlindes, met iets kleinere gezaagde bladeren). De winterlindes of kleinbladige lindes die hier staan, hebben een heel klein blad met een gave rand. Alle lindes hebben een karakteristieke kruinvorm met een ronde top. Deze winterlindes hebben een mooie kroon met takken die niet 'opgekroond' zijn (wat vaak gebeurt) maar tot laag bij de grond buigen. De dikste winterlinde is 2 meter in omvang en zou 50 jaar oud zijn volgens de monumentale bomenlijst van de gemeente. Wij denken dat ze - afhankelijk van hun plantleeftijd - 70-80 jaar oud zijn, aangezien de wijk in de jaren vijftig gebouwd is.

27 Aan de Rijstvogelstraat 50 meter voorbij het Snijdersplantsoen staan de mooiste haagbeuken van de polder. De dikste van de 2 bomen is maar liefst 3 meter in omvang. Dat is voor deze langzaam groeiende boom zeer dik. Mogelijk zijn deze bomen afkomstig van een boerderij die daar stond voor de wijk gebouwd werd. Let ook bij deze bomen vooral in de winter op de zeer karakteristiek kroonvorm met steil omhoog reikende dichte takken. Andere haagbeuken van 80 jaar oud waren nog maar 2 meter in omvang. Deze bomen staan dus op zeer

vruchtbare grond of zijn minstens 100 jaar oud. Tegenover Rijstvogelstraat 35 staat een indrukwekkende es van bijna 3 meter in omvang. Net niet de dikste van de polder maar wel mooi. Deze zou ook maar 60 jaar zijn, maar er zou het zelfde mee aan de hand kunnen zijn als met de haagbeuken.

We volgen de Rijstvogelstraat tot de ringvaardijslaan en slaan rechtsaf, de Nieuwemeerdijk. Stop bij nummer 143. Dit is huize 't Hogeland uit 1915.

28 Voor het huis staat prominent in het zicht een van de mooiste esdoorns van de polder met een omvang van meer dan 3 meter. Deze boom is waarschijnlijk op 10-20 jarige leeftijd in 1915 geplant en dus 110-120 jaar oud.

Rijdt door naar nummer 426/427.

29 Voor een van de dikste rode paardenkastanjes in de polder moet u een stuk doorfietsen op de Nieuwemeerdijk, nummer 426/427. Hij meet 3.3 meter in omtrek en is waarschijnlijk rond de 100 jaar oud. Dit is een kleiner blijvende soort dan de meer algemene witte paardenkastanje. De rode 'kaarsen' zijn alleen te zien in april als de boom bloeit.

We gaan nu terug over de Nieuwemeerdijk tot voorbij de brug die

Badhoevedorp met Sloten verbindt. Daar buigt de hoofdroute linksaf de Burgemeester Amersfoordtlaan in.

30 Na 50 meter bij het begin van de Badhoevelaan links een oude beuk. Waarschijnlijk hoort deze boom bij boerderij Oude Badhoeve waaraan Badhoevedorp zijn naam te danken heeft. Deze boerderij is in 1854 gebouwd (en inmiddels afgebroken). De beuk is ruim 3 meter in omtrek en 160 jaar oud. In het parkje tussen de beuk en de brug staan 2 enorme Canadese populieren van 30-40 meter hoog en 4 meter omtrek. Dit zijn de dikste Canadese populieren die we gevonden hebben. De hele polder staat er vol mee, maar nergens zijn ze zo dik.

We rijden onder een dak van platanen de Burg. Amersfoordtlaan uit tot de Sloterweg waar we linksaf slaan. Van daar gaan we terug naar de Schipholweg en slaan daar rechtsaf. Rijdt 2.2 kilometer door tot de kruising van met de Hoofdvaart. We volgen de oostzijde van Hoofdweg.

De tweede boerderij op Hoofdweg-oost, nummer 151, heet Nieuwerkerk. De oorspronkelijke bebouwing is weg en dateerde van 1854. De naam Nieuwerkerk verwijst naar het verdwenen dorpje Nieuwerkerk, dat in dit deel van de polder heeft gelegen. Tijdens de stormen in 1834 en 1836 is het dorp verzwolgen door het Haarlemmer Meer, de Waterwolf. Er spoelde 4.000 hectare veengrond weg. Dit was de aanleiding tot het - na 300 jaar discussie - inpolderen van het meer. De boerderij ligt op de oorspronkelijke kerkhofterp van dit dorp. Deze terp doorstond de stormen. Er werden wel eens stukken grafsteen op het land van Nieuwerkerk boven geploegd, en stukken skeletbeenderen op

de aardappelrooimachine aangetroffen. De huidige boerderij dateert van 1921; het oorspronkelijke 'gebroken' dak is vervangen door een puntedak.

31 Er staan twee bijzondere bomen op het terrein. Voor de boerderij links naast de oprijlaan staat de oudste iep van de Haarlemmermeer. Zijn omvang in 2012 was bijna 3.5 meter. In heel Nederland zijn maar 7 iepen met een grotere omvang bekend. Gezien de leeftijd en diktes van de andere iepen is het waarschijnlijk dat dit exemplaar in 1921 geplant is als 10-20 jarige boom. Hij is dus ruim 100 jaar oud. Deze leeftijd is ook heel bijzonder gezien de 3-4 golven van iepenziekte die telkens 90-98 procent van de iepen in Nederland het leven kostten. Deze iep moet dus wel behoorlijk iepenziektebestendig zijn. Kijkt u ook nog even naar de zwarte populier van circa 80 jaar oud (stamomvang bijna 3 meter) naast de iep. Die mag ook gezien worden.

We volgen de Hoofdweg-oost voor 3 kilometer tot net na de kruising met de Vijfhuizerweg. Daar ligt begraafplaats Wilgenhof.

32 Op begraafplaats Wilgenhof uit 1957 staan verschillende bomen om eens bij stil te staan. Op het centrale pad staan de dikste treurberken van de polder. De dikste is bijna 1.8 meter in omvang. Berken worden meestal maar zo'n 40 jaar oud. We schatten deze op meer dan 60 jaar en daarom zijn ze redelijk bijzonder. Op het middenpad staat ook een aantal 'kunstzinnig' gesnoeide meidoorns, die met bijna 2 meter omvang de dikste zijn die wij in de polder gevonden hebben. Deze dateren zeker uit de oprichtingstijd van de begraafplaats. Wilgenhof doet zijn naam eer aan met een mooie oprijlaan met knotwilgen (niet zo oud). Ook lonen de 7 mooie haagbeuken (dikste meer dan 2.5 m)

en 2 treurwilgen aan het water bij de Hoofdweg (dikste 4 m) de moeite van het bekijken.

Meidoorn

Treurwilg

We volgen de Hoofdweg-oost voor 2.5 kilometer tot net voorbij het viaduct van randweg Hoofddorp.

33 Naast de afrit van de N201/Hoofdweg staan de dikste treurbeuk van de polder (3.22m en 100 jaar of ouder) en pal ernaast nog een mooie oude beuk (omtrek ruim 3 m) van dezelfde leeftijd. Nu we hier toch zijn, is het beslist de moeite waard om weliswaar niet de dikste beuk van de polder maar toch zeker wel een van de mooiste beuken te bewonderen. Hij staat 200 meter verder binnen het hek van het bedrijf Woodward op de hoek van een grasveld. Hij heeft een omtrek van bijna 5 meter. De leeftijd en de naam van de boerderij die hier oorspronkelijk stond

is niet bekend. Gezien de wel bekende leeftijd van twee andere 5-meter-beuken moet hij van net na de drooglegging zijn. Dus zeker 150-160 jaar.

400 meter verder langs de Hoofdvaart slaan we rechtsaf, de Burgemeester Pabstlaan in. Na 400 meter aan het einde van een groot grasveld staan de dikste grauwe abelen van de polder.

34 Grauwe abelen zijn een soort populieren en wel een natuurlijke kruising van de ratelpopulier met de zilverpopulier. Van de zilverpopulier hebben zij het kenmerk van 'wiebertjesvormige' lenticellen in de schors in regelmatige patronen. Een lenticel is een ademopening in de schors die vooral uit isolerend kurk bestaat. Grauwe abelen kunnen zeer groot worden. Vooral de eerste van de 2 bomen (die het meeste licht krijgt) is indrukwekkend van hoogte (40 m?) en omvang (5 m; de boom ernaast meet 3.5 m). Naast de abelen staan een paar essen van 3 meter omvang. Deze en andere bomen langs de Burg. Pabstlaan markeren de route van de oude spoorlijn Haarlem-Aalsmeer (en verder). De spoorlijn bestond van circa 1915 tot 1935. Ook het station Hoofddorp vlak voor de brug is nog herkenbaar.

Lenticellen in wiebertjes vorm

Voor fietsers is de volgende stop makkelijk te bereiken: 100 m terug op de Burg. Pabstlaan en dan de eerste weg rechts in dan bent u op de Prins Bernardlaan.

Voor auto's is het wat ingewikkelder. Rijdt de Burg. Pabstlaan uit tot de verkeerslichten en sla daar links af. Op de Kruisweg moet u op de parallelweg uitkomen voorbij de autoblokkades. Ga na de Johannes de Doperkerk linksaf en draai terug op de parallelweg. Zet uw auto voor de kerk in een parkeervak en loop circa 100 meter door tot de hoek van de Prins Bernardlaan.

35 Op de hoek van de Prins Bernardlaan en de parallelweg van de Kruisweg staat in de tuin de dikste, ruwe berk (1.5m omtrek en 70 jaar oud).

We volgen de parallelweg van de Kruisweg 100 meter terug tot de Johannes de Doperkerk. Achter deze kerk ligt de Bijbelse tuin met mooie bronzen beelden en veel interessante bomen (zie hiervoor de bomenroute Kerkhoven en begraafplaatsen) die in de bijbel voorkomen. In het winkeltje is een routebeschrijving van de tuin te verkrijgen.

36 Wij zijn hier voor de dikste moerbeï en vijgenboom. Deze moerbeï is bijna de enige in de polder. Er staan er 2 (zowel een witte als een rode moerbeï, met een leeftijd van nog maar 20 jaar en een omvang van 50 cm) achter de kerk rechts naast een grote beuk in de kruidentuin. Een witte moerbeï is de waard- of voedselplant van de zijderups en de rode moerbeï maakt braamvormige vruchten. Er staan verschillende vijgenbomen voor en achter

de kerk. Vijgen zijn eerder struiken dan bomen. De dikste staat achter het winkeltje en meet circa 1.8 meter (om meerder stammen heen).

Vijgen leveren twee keer per jaar vruchten. In de Middellandse zee in juni en oktober. In Nederland komt de eerste oogst in augustus en de tweede (soms) in november.

De fietsers gaan terug naar de hoek van de Prins Bernardlaan en kunnen daar via het verkeerslicht en een voetgangersbrug de Kruisweg en naastgelegen vaart over. U komt dan op de Raadhuislaan waar we na 200 meter stoppen.

De auto's draaien van de parallelweg weer met een U-bocht de Kruisweg op en slaan op de eerste afslag (400 m) rechtsaf en na 15 meter weer. We zijn dan op de Raadhuislaan. Rijdt 150 meter door.

37 Tegenover Raadhuislaan nummer 17 staat een monumentale Oostenrijkse (parasol) den. Dit is de dikste die we hebben gevonden. Hij meet bijna 2.5 meter in omtrek en is circa 80 jaar oud.

Rijdt 200 meter westwaarts (van het centrum af) tot de Ter Veenlaan die tegenover het witte voetgangersbruggetje begint. Daar gaan we in.

Na ruim 50 meter volgt rechts de Dr. Egginkstraat.

38 In de tuin van het derde huis rechts (nr 5) staat de mooiste en dikste watercypres van de polder. Hij dateert van 1965 en heeft al een omtrek ruim 3 meter. Verderop aan de linkerkant van de weg staat nog een tweede exemplaar en als u de straat uit rijdt en bij het water linksaf slaat in het bosplantsoen in de punt van de wijk tussen Kruisweg en Geniedijk nog 2. Een van deze 2 is zelfs nog een fractie dikker met 3.3 meter omvang op borsthoogte. De watercypres is een naaldboom die zijn naalden verliest in de winter. Het is ook een levend fossiel uit de tijd van de dinosaurïers. De watercypres werd in de vorige eeuw (rond 1950!) in een dal in China herontdekt. De boom wordt de laatste tientallen jaren vrij veel aangeplant omdat hij een mooie vorm heeft, zijn naalden voor het afvallen rood worden en vrij is van ziektes. Deze bomen behoren dus bij de eerste generatie van watercypressen die vlak na hun ontdekking zijn uitgeplant.

We gaan terug naar de Dr. Egginkstraat en slaan rechtsaf, waar de Ter Veenlaan op een ruime kruising linksaf buigt. Min of meer rechtsdoor begint de Ramaerstraat. Fietsers kunnen na 50 meter een fietspad op de Geniedijk over.

Auto's parkeren rechts langs de Ramaerstraat. U loopt dan de dijk op.

39 De Geniedijk is rond 1900 gebouwd als onderdeel van de Stelling van Amsterdam (100 km, 43 forten) en de Hollandse Waterlinie. De Geniedijk in de Haarlemmermeer loopt van fort Aalsmeer tot fort Vijfhuizen (11 km). U staat op circa 500 meter van Fort Hoofddorp en molen de Eersteling. De Geniedijk is een

groene ader door de Haarlemmermeer waaraan diverse recreatiegebieden zijn verbonden zoals het Haarlemmermeerse bos, de Groene Weelde, Buitenschot en de Plesmanhoek. Op de dijk heeft u een mooi uitzicht op de Geniedijk die tot oktober 2013 begroeid was met een dubbele rij populieren. De rij langs het fietspad (dikste bomen) bestond uit zwarte populieren uit 1945 en aan de noordkant van de dijk staan voornamelijk Canadese populieren (van rond 1970). De Canadese populier is een kruising tussen de inheemse, zwarte populier en de Amerikaanse populier. De zwarte heeft meer uitstaande takken, de Canadese groeit steiler omhoog. De oudste bomen waren circa 85 jaar oud; de dikste exemplaren maten circa 4 meter. Deze zijn in 2013 gerooid vanwege risico van takbreuk. Alleen op de forten Vijfhuizen en Aalsmeer is een aantal van deze zwarte populieren gespaard gebleven.

We gaan terug naar de Ramaerstraat en slaan na 40 meter rechtsaf de Ter Veenlaan in. Aan de rechterkant van de Ter Veenlaan liggen drie hofjes. In het tweede hofje, bij de Beekmanstraat 28, staat in de voortuin een bijzondere boom.

40 Dit is een prinsessenboom of Anna Paulownia uit het jaar 2000. Deze boomsoort dankt zijn naam aan koningin Anna Paulowna (echtgenote van Koning Willem II, die de Haarlemmermeer liet droogleggen). Zij had een speciale belangstelling voor bomen. Deze boom komt uit China, waar hij als geboortebom op de placenta van kinderen wordt geplant. Hij groeit zo snel dat hij bij het trouwen verzaagd kan worden tot meubilair. In mei bloeit deze boom uitbundig met lila bloemkegels.

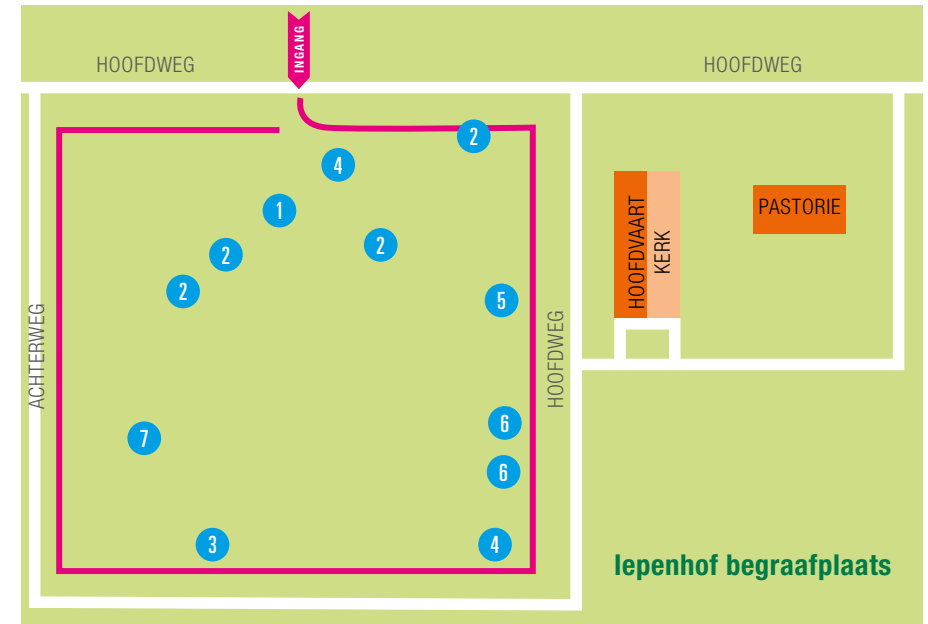
We gaan de Ter Veenlaan uit tot de Hoofdweg-west voor de fietsers (400 m) en Hoofdweg-oost voor auto's. De fietsers rijden 300 meter tot de schutsluis in de Hoofdvaart bij molen de Eersteling en Fort Hoofddorp en steken daar de Hoofdvaart over. U rijdt 50 meter terug richting dorp tot de ingang van kerkhof Iepenhof. Auto's rijden 500 meter tot de Achterweg naast kerkhof Iepenhof. Loop van daar 30 meter terug naar de ingang van het kerkhof aan de Hoofdweg.

41 De Iepenhof is een van de oudste begraafplaatsen uit de Haarlemmermeer. Het is geopend op 1 februari 1860. Zowel de begraafplaats als de kerk met pastorie staan op een terp. Oorspronkelijk stonden er zes iepen. Mede door de iepenziekte is er nog maar één pluimiep over, maar die is dan ook indrukwekkend met een omvang van ruim 3.5 meter. In de Eerste Wereldoorlog was er een uitkijkpost boven in de boom.

Kijk ook eens naar de authentieke toegangspoort (1873) van smeedijzer met een gietijzeren versiering en het 'lijkenhuisje' (1877) waar overledenen werden opgebaard.

Er staat een groot aantal bijzondere en monumentale bomen op de begraafplaats. Op het kaartje ziet u de nummers van de oudste en dikste exemplaren uit de polder.

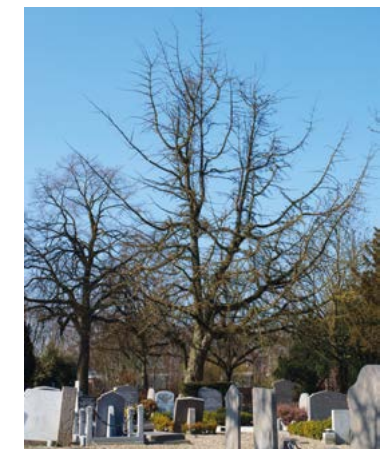

1 Pluimiep. De pluimiep of zwarte iep is een cultivar van de ruwe iep (of bergiep). Deze cultivar is rond 1860 ontwikkeld. Deze boom net achter het huisje bij de ingang meet ruim 3.5 meter in omtrek en is ca 150 jaar oud. De Pluimiep begint zijn groei net als de bergiep als een zuilvormige boom en is daarom geliefd als straatboom. Op latere leeftijd wordt de kroon veel breder, wat bij dit exemplaar goed te zien is. Ook de voet van deze boom is bijzonder breed uitgegroeid, zodat hij uitnodigt als zitje. Hij heeft veel wortelopschot.

Voet van pluimiep

2 Ginkgo: 4 bomen (3.46m, 2.50m, 2.70m en 1.92m). Alle ginkgo's of Japanse tempelbomen op de begraafplaats zijn prachtig. Maar de dikste die 3.5 meter in omtrek meet is het meest indrukwekkend en dateert ongetwijfeld van de stichting van het Kerkhof in 1860. De kleinste bij de straat is een vrouwelijk exemplaar met vruchten.

Ginkgo

3 Tulpenboom. Achterop het kerkhof staat de enige tulpenboom die wij in de Haarlemmermeer hebben gevonden. Hij is ca. 1 meter in omtrek en mogelijk 30-40 jaar oud. De tulpenboom ontleent zijn naam aan de tulpvormige bladeren en heeft grote bloemen. Deze soort wordt vaak verward met de Magnolia die ook grote bloemen heeft.

4 Taxus: De taxus of venijnboom is een echte kerkhofboom. Hij is altijd groen en groeit langzaam. Bij de ingang staan er vele en links achterin staat een aantal zeer oude exemplaren uit 1860. Het dikste exemplaar helemaal in de hoek heeft een omtrek van 1.85 meter en is veelstammig.

5 Vlak bij de watercipres tegen het hek staat de **dikste Spaanse Aak of veldsdoorn** van de polder. Deze soort wordt meestal niet hoog. Dit exemplaar, ongetwijfeld van de beginperiode, meet 2.50 meter in omtrek.

6 Tussen de oude taxus en de Spaanse aak staan 2 grote lindes. **Het zijn de enige Krimlindes** die we in de polder gevonden hebben. De Krimlinde is een kruising tussen de winter- (kleinbladige) en de zomerlinde (grootbladige) met glanzende bladeren die zeer veel bloemen draagt. Kenmerk van de Krimlinde is dat hij niet of nauwelijks luizen heeft en dus geen meeldauwoverlast geeft. Deze lindes hebben een stamomvang van ca 2 meter.

7 Valse acacia
De dikste valse acacia of robinia van de polder meet ruim 3 meter in omtrek. Deze boom krijgt bij het ouder worden een knoestige en diep gegroefde bast die hem er 'doorleefd' uit laat zien. Verder is het een vlinderbloemige die in de zomer vol zit met witte bloemen. De boom levert als enige inheemse soort een kwaliteit hout

die vergelijkbaar is met tropisch hardhout. Dat hoeft dus niet geschilderd te worden.

We gaan zuidwaarts langs de Hoofdvaart-oost en rechts bij de eerste kruising (600 m), de Graan voor Visch-weg. Na 30-40 meter gaan we meteen links tot de eerste bocht op 200 meter. Net om de bocht is een speelveld met bomen.

42 De boom vlak aan de straat is een prachtig uitgegroeide grijze of schietwilg van bijna 6 meter omtrek. Hier is niet of nauwelijks ingezaagd. Hoewel hij niet de dikste wilg is (er zijn er van 7 en 9 m) is het wel de dikste met een enkele stam. De andere exemplaren hebben 2 of 4 boomdikke armen die ook meetellen. Deze wilg zou 60-80 jaar oud zijn (monumentale bomenlijst Haarlemmermeer), maar dit lijkt ons aan de lage kant.

Fietsers gaan ongeveer een kilometer terug langs de Hoofdvaart naar de rotonde met de fontein erop, kruising Hoofdweg/Kruisweg. Daar slaan we rechtsaf en komen na 200 meter in het drukke winkelcentrum.

43 Midden in het drukke winkelcentrum staat een van de mooiste bomen van de polder. Op 20 meter ten oosten van het Dik Tromplein voor de Primark staat een

indrukwekkende Kaukasische of gewone vleugelnoot (ruim 5 m stamomvang op borst hoogte) van circa 80 jaar. Dit soort bomen staat meestal alleen en vormt een dicht bladerdak waardoor er weinig onder kan groeien. Belangrijkste kenmerk: in mei heeft de boom gele bloemetjes die als katjes aan langgerekte trossen door de boom hangen. De trossen zwellen op, de vruchten worden vervolgens zichtbaar en krijgen vleugels rondom de noten. De boom heeft een diep gegroefde bast en groeit breed uit.

We gaan de Kruisweg oostwaarts (van het centrum af) tot de derde kruising links, de Julianalaan.

44 Bij het hoekhuis Julianalaan/Kruisweg staan aan de kant van de Kruisweg 2 mooie bomen. De eerst is de dikste treurwilg (omvang ruim 5 m) uit circa 1920 en ernaast een vijf-stammige Hollandse iep met een omvang van 4 meter ook uit 1920. Het huis op Julianalaan 42, waar de bomen in de tuin staan, staat op de monumentenlijst.

We gaan terug naar de Kruisweg die we 400 meter volgen tot het kruispunt met de Boslaan.

45 Links en rechts van de Boslaan op de Kruisweg staan de dikste Italiaanse

populier en de dikste conifeer. De Italiaanse populier dateert uit 1920 is ruim 30 meter hoog, met een omtrek van bijna 4.5 meter. Een Italiaanse populier groeit zuilvormig omhoog en is een cultuurvariant van de zwarte populier. Deze boom is bijzonder fraai en heeft ter ondersteuning van de (wind)krachten die er op worden uitgeoefend, dikke verticale steunrichels op de stam. De conifeer op het grasveld is meerstammig, heeft een omvang van bijna 3.5 meter en is circa 70 jaar oud.

Conifeer

Italiaanse populier

De Boslaan voert zoals de naam al suggereert naar het Hoofddorpse Wandelbos. Voor het Wandelbos is een horecagelegenheid en een kinderboerderij.

Het Wandelbos is 6.5 hectare groot en bestaat uit een oud en een jonger deel. Het oudste deel van 3.5 hectare en (zie kaartje) is tussen 1935 en 1939 aangelegd volgens een ontwerp van stedenbouwkundig ontwerper Wiegier Bruin. Dit gebeurde samen met het naastgelegen fruittuinen-demonstratiebedrijf. Het Wandelbos is aangelegd op de oude vuilnisbelt van Hoofddorp. Achter het Wandelbos ligt kinderboerderij de Boerenzwaluw en links naast het Wandelbos het resterende deel van de demonstratieboomgaard. In deze boomgaard mag vrij geplukt worden. Het Wandelbos is door werklozen aangelegd en heeft als voorbeeld gediend voor een ander werkverschaffingsproject dat veel bekender is, de aanleg van het Amsterdamse Bos.

Het Wandelbos is circa 80 jaar oud. Dat wil zeggen, dat de oudste bomen die er op ongeveer 20 jarige leeftijd zijn geplant als parkbomen, nu rond de 100 jaar oud zijn. We kunnen niet alle bomen van dit oudere deel behandelen. Het zijn er te veel.

46 We behandelen de drie dikste bomen: de suikeressdoorn, de wintereik en de moerascipres. De suikeressdoorn staat in het bosplantsoen tussen de beide bruggen achter de kinderboerderij tussen gewone esdoorns. Hij is 2 meter in omtrek. Hij komt uit Amerika en heeft zijn blad aan de Canadese vlag geleend. Hij heet suikeressdoorn omdat zijn sap gewonnen wordt voor de bereiding van esdoornsirop. Voor het verschil tussen het blad van de suikeressdoorn en die van de gewone inheemse esdoorn zie illustratie:

Als we het pad achter de kinderboerderij langs volgen tot op het hoogste punt is er een pleintje met een bank. Achter de bank staat de dikste wintereik van de polder, ruim 2.25 meter in omtrek. De wintereik maakt minder eikels dan de zomereik en is daarom vroeger veel minder aangeplant. Boeren wilden immers veel eikels voor hun varkens. Het verschil in bladvorm tussen de winter- en zomereik is de lengte van de bladsteel. De bladsteel van de wintereik is lang (1-3 cm) en die van de zomereik kort (2-8 mm).

Neem bij de wintereik (pleintje met driesprong) het pad schuin rechts en ga na 20 meter over een bruggetje weer rechts langs het water. Volg dat tot u 40 meter verder weer een bruggetje over het water treft. Hier staan een zeer dikke schietwilg (5 m omtrek, 100 jaar) en 2 moerascipressen. Deze bomen lijken op de eerder bezochte watercipressen, maar komen niet uit China maar uit Amerika. Daar groeien ze bijvoorbeeld in

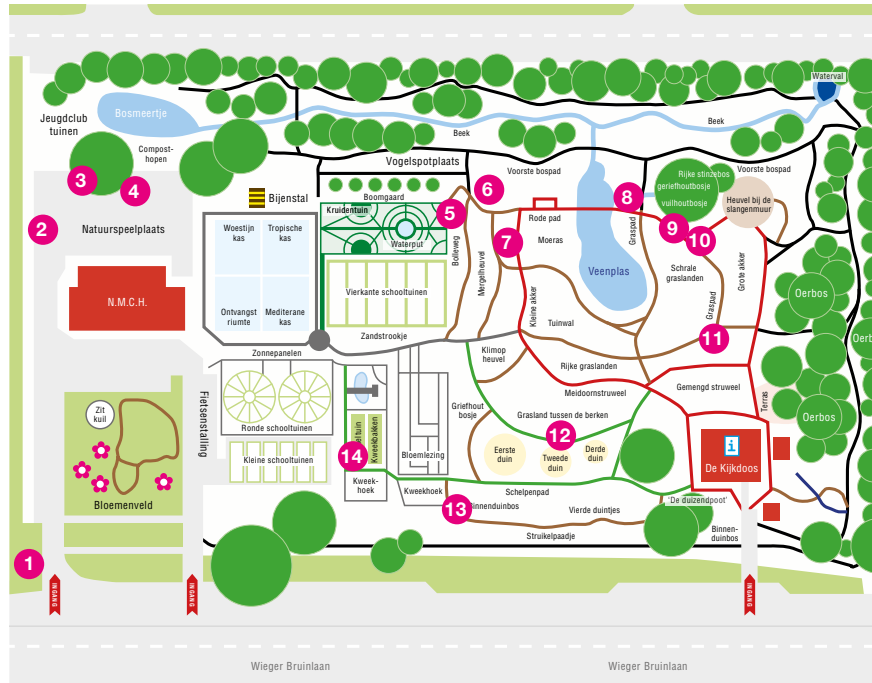
de Everglades, waar ze jaarlijks lang en diep onder water staan. Daarvoor hebben ze een aanpassing ontwikkeld, namelijk kniewortels. Dat zijn wortels die verticaal omhoog groeien tot boven het waterniveau. Hiermee verankeren ze zich en kunnen lucht happen. Deze bomen staan voor grote luchtwortels niet nat genoeg en gazonmaaiers maaiende knieworteltjes die zich ontwikkeld hebben, elk jaar af. Aan de waterkant zijn ze echter wel te vinden.

Geniet van een wandeling door dit oudste bos van de Haarlemmermeer. Het heeft een reigerkolonie met inwonende lepelaars en een beginnende stinsenplanten- begroeiing. Niet de dikste maar wel bijzonder zijn nog de volgende bomen in het bos: 4 Kaukasische vleugelnoten, platanen, kastanjes, beuken en essen.

We gaan terug naar de Boslaan en rijden hem helemaal uit (700 m) tot deze linksaf buigt naar de Sweel- incksingel. Ook deze rijden we helemaal uit (600m) tot deze weer linksaf buigt naar de Nieuweweg. Dan rijdt u al langs 'de kop' van heemtuin De Heimanshof. Sla de eerste weg rechts, de Wiegier Bruinlaan in (100m) waar de ingang van De Heimanshof aan ligt. Na 20 meter van de hoek is op nummer 1 de voetgangers- en fietsers/ingang en 100 meter verder is de auto-ingang op nummer 7.

Heemtuin De Heimanshof meet 1.7 hectare en heeft 220 soorten vooral inheemse bomen en struiken. Op De Heimanshof is jaarrond van alles te ontdekken. De tuin is er voor om te ervaren wat ecologisch, hoogwaardig groen betekent. De ontdekthema's zijn niet alleen bomen, maar ook akkers, stinsenplanten, mossen, korstmossen, tropische kas, natuurontdek- en speeltuin, een stukje Limburg, vruchten en zaden, een kloostertuin, bijen en insecten, etc, etc. Op nummer 1 zitten in een brievenbusje aan het bezoekerscentrum De Kijkdoos kaarten van de 21 routebeschrijvingen jaarrond. Graag weer terugleggen na gebruik. De tuin is het hele jaar door open op werkdagen, de 3e zaterdagmiddag van de maand, 1e zondagmiddag van de maand, van 15 april tot 1 oktober elk weekend van 13-17 uur. Rondleidingen zijn mogelijk op verzoek. Er is een wandelboekje beschikbaar met 21 wandelingen rond thema's waaronder natuurlijk ook de bomen.

47 We kunnen u niet langs alle 220 soorten bomen en struiken leiden in de tuin. Maar er zijn veel soorten die alleen in de deze tuin voorkomen. We maken een selectie die aanvullend is op wat u elders op de dikste bomenroute bent tegengekomen. Het zijn meestal bijzondere bomen naar niet noodzakelijkerwijs oud of dik. We gaan op deze route vooral aandacht geven aan vele soorten wilgen. De heemtuin bestaat namelijk pas sinds 1975. Zie kaartje op de volgende pagina.

1 Net buiten de tuin op de hoek van de hockeyvelden staat de oudste amberboom die we gevonden hebben. Hij is circa 1 meter in omvang en een jaar of 50 oud. Deze boom uit Amerika heeft de naam amber omdat zijn sap zeer bijzonder ruikt. Er worden bijvoorbeeld parfums en kauwgom van gemaakt. Het blad is heel fraai handvormig ingesneden. Als er een blad op de grond ligt, wrijf er maar eens aan en ruik. Dat gebeurt vooral in de herfst en dan heeft de boom nog een verrassing: hele intense gele en rode kleuren.

2 In de tuin lopen we om het kantoor van het Natuur- en Milieu Centrum Haarlemmermeer heen naar de Struintuin, onze natuurontdektuin. Langs het hek van de hockeyvelden, naast de groentetuintjes

van de Jeugd natuurclub, staan enkele van de wel 10 Europese vogelkersen in de tuin. Deze zijn circa 30 jaar oud. Ze hebben een aantal bijzonderheden. De eerste is dat het eerste blad zo rond mei volledig wordt afgevreten door de vogelkersstippelmotrupsen. Deze bedekken de boom met een soort lijkwade door de zijden draad die ze bij elke stap spinnen. Zeer apart om te zien 'een ingepakte boom' met overal 'klonten' rupsen op de stam of hangend aan draden. Maar het kan geen kwaad. De boom maakt half juni weer gewoon het zogenaamde St. Janslot en staat er weer mooi groen bij. Later in juni en juli komt hij massaal in bloei. Met de nectar en stuifmeel zijn andere insecten weer blij. De stippelmotrupsen verpoppen in de grond en komen in augustus massaal

uit om eitjes te leggen. In augustus en september zijn de vogels weer blij met de zwarte bessen van de boom.

3 Aan de andere kant van de groentetuintjes staan 2 soorten wilgen. De lage struikvormige wilg is de boswilg. Dit is een van de 2 (van de 100) soorten wilgen die mooie katjes maakt voor in een vaas. De boswilg staat vaak aan bosranden en heeft minder behoefte aan natte voeten dan de meeste wilgen. Deze katjes bloeien eind maart en zijn de hoofdvoedselbron (eiwit) voor jonge bijen. In deze tijd van het jaar legt de honingbij koningin 1000-3000 eitjes per dag om het volk op sterkte te krijgen voor het nectarseizoen. Wilgen produceren geen nectar.

4 Hoog boven de Struintuin torenen enorme schietwilgen boven ons uit. Deze bomen (net als de treurwilg) groeien heel hard en hoog. De dikste wilg van de polder is 9 meter in omtrek, in 100 jaar tijd. Deze wilgen zijn circa 50 jaar oud en dateren van de periode dat De Heimanshof de gemeentelijke boomkwekerij was.

5 We lopen tussen de kas en het bijenhuis door, door de kruidentuin tot aan een kalkheuvel die dwars voor ons ligt. Op de kalkheuvel staat de dikste mispelboom in de polder. Dit exemplaar is ongeveer 40-45 jaar oud en meet 70 centimeter in omvang. De mispel is een vergeten fruitsoort die door de Romeinen geïntroduceerd werd en vroeger overal stond. Hij bloeit massaal met grote wit-roze bloemen in april/mei en geeft ook elk jaar massaal vruchten. Deze zijn pas rijp in december en zitten vol met vitamine c. De uitdrukking 'zo rot als een mispel'

komt van het feit, dat een mispel pas rijp is als hij 'appelmoes'-achtig bruin is geworden. De inhoud ziet er ook uit als appelmoes en wordt gebruikt om jam en chutneys te maken. Vroeger was de late rijpheid prettig in een tijd dat fruit niet zo makkelijk bewaard kon worden.

6 Als we dwars over de heuvel naar de vijver lopen, komen we nog een paar boswilgen tegen.

7 Voor de kalkheuvel staan naast elkaar een boswilg met zijn voeten in het moeras (groeit omhoog) en een grauwe of waterwilg (groeit in de breedte). Ook deze grauwe wilg maakt grote katjes die in maart bloeien en die leuk zijn om in een vaas te zetten.

8 Net voorbij de brug over het water staan weer andere wilgen. De geoorde wilg (met kleine schutblaadjes aan de voet van elk gewoon blad) en de laurierwilg die glanzende donkergroene bladeren heeft. Ook staan daar nog een paar knotwilgen van de grijze of schietwilg. Al deze soorten maken kleine onbeduidende katjes. Ook staat er een kraakwilg. Terwijl de meeste wilgen flexibele buigbare takken hebben, breekt de kraakwilgtak makkelijk door.

9 Na de wilgen links van het pad, naast een droge greppel, staat een bosje schijnbaar onbeduidende kleine boompjes (een stuk of 5). Dit is een vuilboombosje. Met 40 jaar zijn ze de oudste van de polder (dikste 40 cm omtrek). Deze bomen zijn vrij bijzonder. Het woord 'vuil' komt van de onstuitbare diarree die je krijgt van thee van de bast. Dit werd vroeger als laxeermiddel gebruikt bij ernstige vergiftiging of constipatie. Deze boom was in Frankrijk in de tijd van Napoleon vrijwel verdwenen, omdat hij het beste houtskool voor buskruit leverde (en voor medicinale toepassing ook natuurlijk). Dit is een tweede kwaliteit van de boom. De derde is dat hij de waardplant is voor de rupsen van twee mooie vlinders: het boomblauwtje en de citroenvlinder. De laatste kwaliteit die hij heeft, is dat hem de eer toekomt om het langst van alle bomen gelijktijdig in bloei te zijn en vruchten te dragen. Dat is weer prettig voor nectar-behoevende insecten en vogels.

10 Na het vuilboombosje komt een stukje hakhout met onder andere de kraakwilg en de katwilg. De katwilg heeft zeer opvallend langwerpige bladeren.

11 We lopen nu om de akker heen langs de weides. Aan de rand van de weides staan de dikste lariksen van de polder. Die zijn zo'n 45 jaar oud en hebben een omvang van 80 centimeter. Deze boom komt ook zelden in de polder voor, maar doet het hier goed. Uit het hars van de lariks werd vroeger terpentijn gewonnen. Het is verder een mooie en nuttige boom. Zeker vroeg in het voorjaar, maart/april. De lariks is een naaldverliezende naaldboom en in het voorjaar verschijnen er prachtige kransjes van nieuwe naalden. In de winter, als de naalden gevallen zijn, zit de boom vol met kleine dennenappeltjes. Die dennenappeltjes bevatten

zaden die de hele winter door door vogels als putters, sijsjes, groenlingen en vinken worden geogst. Als er sneeuw ligt is de grond eronder bezaaid met de vliesjes die van deze zaadjes afgepeld zijn.

12 Vanaf de lariks loopt een schelpenpad het duinbiotop in. Neem na 3 meter rechtsaf een ander schelpenpad een beetje omhoog. Langs dit pad aan de linkerkant staan, na een paar dennen, de twee wegedoornbomen. De twee dikste van de polder, 40-50 jaar oud en ruim 80 centimeter in omtrek. De wegedoorn is familie van de vuilboom en groeit ook zeer langzaam. De takken van de wegedoorn ontwikkelen zich als takdoorns.

13 We lopen om het hoge duin heen en vinden achter het duin een prachtige gele kornoelje. Ook deze struik groeit zeer langzaam en is de grootste en mooiste die we in de polder hebben kunnen vinden. De struik is zo'n 50 jaar oud en heeft een omvang van nauwelijks 40 centimeter. Het grootste deel van het jaar is de gele

kornoelje een opvallende struik. Maar in maart als alle planten nog in winterrust zijn, zit de gele kornoelje vol met gele bloemen. De knoppen zijn al zichtbaar vanaf oktober als de bladeren gevallen zijn. Uit deze bloemen komen eetbare vruchtjes, die tussen augustus en oktober afrijpen. Als ze donkerrood zijn, zijn ze het minst zuur.

14 In hetzelfde lage duinstrookje staan verschillende kardinaalsmutsen. Deze struiken horen in een zandgebied en staan niet veel in de polder. Dit zijn weer de grootste die we hebben kunnen vinden. Kardinaalsmutsen hebben net als de Europese vogelkers (en wilgen, meidoorns en fruitbomen) een speciale soort stippelmot die in mei hun eerste blad wegvreet. De kardinaalsmutsstippelmotrupsen zijn minder indrukwekkend in het inpakken van hun waardplant, maar zijn wel standvastiger in het elk jaar kaalvreten van de struiken. Ook de kardinaalsmuts is goed aangepast en komt met het St. Janslot weer geheel terug in oude glorie. In augustus tot november is de kardinaalsmuts ook mooi om zijn bijzondere vruchten: kardinaalsrood met knaloranje zaden. Ook hebben de vruchten de vorm van een kardinaalsmuts. Vandaar de naam. Het omhulsel om de zaden bevat een sterk gif, dat vroeger gebruikt werd om hoofdvluis mee te bestrijden.

15 We lopen terug en gaan rechtdoor tot we bij de restanten van twee oude, koude kweekbakken komen. In de eerste en grootste groeit de kleinste wilg en de kleinste, grootste plant van alle soorten die we behandelen. Het is de kruip- of dwergwilg. Dit wilgje wordt niet hoger dan 60 centimeter. Het is een van de planten die zich in de toendra (zonder bomen) nog kan handhaven maar ook in sommige Nederlandse moerassen.

Het zal u ongetwijfeld opgevallen zijn, dat er in De Heimanshof nog zeer veel meer te zien is dan de boomsoorten die we hier behandeld hebben. Daarover gaat het boek '21 Ontdekroutes' wat in het verenigingsgebouw van De Heimanshof, De Kijkdoos, verkrijgbaar is. De 21 routes behandelen 21 verschillende thema's die het hele jaar rond te volgen zijn. In de Kijkdoos is, indien wij aanwezig zijn, ook altijd een kopje thee te krijgen.

We gaan de Wieger Bruinlaan oostwaarts uit tot de T-splitsing en gaan rechtsaf 300 meter de Nieuweweg op. Daar slaan we weer rechtsaf de Burg. Pabstlaan op.

48 We staan hier weer op de oude route van de spoorweg. De spoordijk is hier speciaal bij het fietspad nog in het hoogste verschil te herkennen. Op en langs de spoorweg staan nog verschillende bomen van de tijd van de aanleg (1915) maar ook van later. De boom die ons in dit geval interesseert, is de zuilvormige iep op circa 200 meter van de hoek. Dit is de dikste, zwarte iep of bergiep. We hebben hem verder in de polder niet aangetroffen. De boom is zo'n 1.7 meter in omvang en 100 jaar oud.

49 Nog 200 meter verder op de hoek van de Hoofdweg en de Burg. Pabstlaan staat in het gazon voor een kantoor (maar waarschijnlijk ook een overblijfsel van de spoordijk- beplanting) de dikste Mirabelle of kroosjespruim. Ook 100 jaar oud dus en 1.3 meter in omvang. Mirabellen zijn kleine gele of roze pruimpjes, die in juli massaal rijp zijn. Ook in april en mei is de boom heel mooi als zij volop in bloesem staat.

We blijven nog even bij dit kruispunt, want langs de Hoofdweg aan de andere kant van de Burg. Pabstlaan staan 3 bijzondere eiken. Langs de Hoofdvaart zelf staan lindes, maar aan de oostkant van de weg bij de huizen staan in het trottoir 3 grote eikenbomen met takken die niet, zoals bij gewone zomer- of wintereiken horizontaal groeien, maar die vrij steil omhoog groeien. Ook de bladeren zijn niet gewoon. Ze zijn veel groter en langer dan gewone eikenbladen. Dit zijn de enige Hongaarse eiken in de polder. Prachtige bomen waarvan de eerste de dikste is, ruim 2.5 meter in omvang en ruim 80 jaar oud.

We gaan Hoofddorp verlaten. Fietsers en auto's gaan van de Burg. Pabstlaan de Hoofdweg op, noordwaarts aan Hoofdweg-oostzijde. De fietsers rijden 900 meter door, onder het viaduct door van de rondweg Hoofdweg (N201), waar een landweg met fietspad door het Groene Carré-zuid loopt. Die slaan we rechtsaf in. We rijden dit

fietspad af tot de Rijnlanderweg (2 km). Deze weg is niet toegestaan voor autoverkeer. Op de Rijnlanderweg slaan we rechtsaf naar de eerste boerderij (nr 795) aan de rechterkant. Auto's dienen de N201 te volgen tot het tweede verkeerslicht (net onder de spoorlijn naar Schiphol door). Dat is circa 3 kilometer. We slaan daar linksaf en gaan de Rijnlanderweg op. Na 1 kilometer rechtdoor komen we aan de linkerkant ook uit bij Rijnlanderweg 795.

50 Op dit erf staat een prachtige beuk met een omvang van 4 meter en een leeftijd van minstens 125 jaar.

We gaan nu terug, zuidwaarts de Rijnlanderweg af. We kruisen de N201 en gaan rechtdoor (in de bocht na 100 m niet het industrieterrein op maar 'linksaf rechtdoor' de oude Rijnlanderweg volgen). We volgen de Rijnlanderweg vanaf de N201 twee kilometer tot aan nummer 1067 aan de rechterkant.

51 Op dit erf staat de dikste, bonte esdoorn van de polder met een omvang van bijna 2.5 meter. Hij is geplant als 10-20 jarige in 1886.

We gaan door tot de kruising van de Bennebroekerweg (700 m). Daar slaan we linksaf richting Rijsenhout, de A4 over. We naderen nu het einde van onze route en afhankelijk van uw keuze of u terug wilt naar Buitenkaag of dat uw elders heen gaat, kunt u de laatste haltepunten (52, 53 en 54) in een zelfgekozen volgorde doen. Wij volgen de Bennebroekerweg het dorp in tot Bennebroekerweg nummer 10, vlak voor de ringdijk (2.5 km).

52 Bij nummer 10 hoort een fraaie tuin die vooral in mei een ommetje waard is. In de tuin, die van de weg af te bewonderen is, staan verschillende 50 jaar oude azalea's, in allerlei kleuren in bloei. Dit zijn de oudste exemplaren die we gevonden hebben.

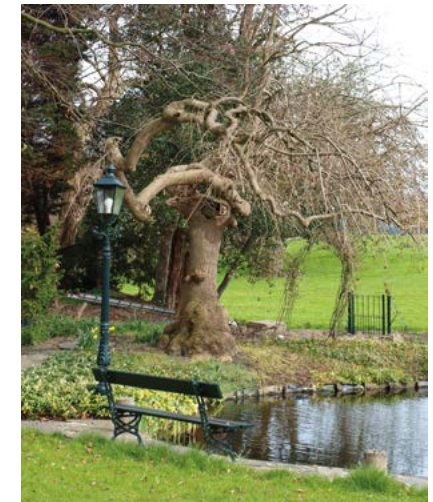
We gaan de ringdijk op naar links tot de tweede weg links (450 m), de Verremeerstraat. Daar ligt aan onze rechterhand een van de mooiste bewaard gebleven erven van de polder.

53 We komen hier op deze route omdat er de dikste grootbloemige magnolia staat (60 jaar, omvang 60 cm) en een zeer mooie treures, die op borst hoogte met 1.77 meter weliswaar niet de dikste is, maar op kniehoogte bijna 4 meter omvang heeft. Deze es is zo'n 100 jaar oud. Maar ook de grove den (1.94 m, 80 jaar), de groene beuken (2.7 m en 100 jaar), de rode beuk (3.5 m en 125 jaar), de Japanse Tempelboom (bijna 3 m en 150 jaar), de valse acacia's (2.5 m en 1.8 m, 100 jaar) zijn alleszins de moeite waard om vanaf de weg te bekijken.

Beuk

Net als de prachtige kastanje op de dijkhelling voor de boerderij (3.5 m, 100 jaar).

Treures

Magnolia

We gaan terug naar de Bennebroekerweg voor onze laatste halte. Dat gaat het makkelijkst door de Verremeerstraat uit te rijden tot deze een scherpe bocht naar links maakt. Deze bocht volgen we 400 meter tot de T-splitsing met de Bennebroekerweg. We gaan daar 200 meter naar links tot de kruising met de Aalsmeerderweg. Daar gaan we weer links en volgen deze weg 1200 meter tot Aalsmeerderweg 883.

54 Ook deze boerderij Hoop doet den Landman leven is een voorbeeld van een mooi erf. De boerderij zelf is goed onderhouden, met gekleurde luiken en geteerde schuren. Voor aan de weg staat als belangrijkste blikvanger een prachtige beuk van 3.5 meter van 125 jaar oud. Ook de hoogstamboomgaard van meer dan 10 jaar oud met goed onderhouden appel-, peren- en kersenbomen is de moeite waard in de bloesemtijd (april/mei).

Met deze halte is onze dikste en oudste bomenroute na 80 km afgerond. We hopen dat u net als wij genoten hebt van de vele, prachtige bomen en verhalen erachter. Dit was ongetwijfeld de langste route en onderweg hebt u nog veel meer mooie locaties kunnen zien, die we in deze route niet konden behandelen. In de ommetjes per woonkern doen we dat wel.

Colofon

Bomen om bij weg te dromen is een project van Stichting M.E.E.RGroen in samenwerking met De Heimanshof.

De routes zijn te downloaden via www.stichtingmeergroen.nl

Tekst: Franke van der Laan en Ans Röling.

Vormgeving: Member Since. Foto's: Ans Röling, Kees van der Veer.

JANUARI 2015

Mogelijk gemaakt door de provincie Noord-Holland.

